

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.9.2020
SWD(2020) 317 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

**2020 års rapport om rättsstatsprincipen
Landskapitel om rättsstatssituationen i Malta**

Följedokument till

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**2020 års rapport om rättsstatsprincipen
Rättsstatssituationen i EU**

{COM(2020) 580 final} - {SWD(2020) 300 final} - {SWD(2020) 301 final} -
{SWD(2020) 302 final} - {SWD(2020) 303 final} - {SWD(2020) 304 final} -
{SWD(2020) 305 final} - {SWD(2020) 306 final} - {SWD(2020) 307 final} -
{SWD(2020) 308 final} - {SWD(2020) 309 final} - {SWD(2020) 310 final} -
{SWD(2020) 311 final} - {SWD(2020) 312 final} - {SWD(2020) 313 final} -
{SWD(2020) 314 final} - {SWD(2020) 315 final} - {SWD(2020) 316 final} -
{SWD(2020) 318 final} - {SWD(2020) 319 final} - {SWD(2020) 320 final} -
{SWD(2020) 321 final} - {SWD(2020) 322 final} - {SWD(2020) 323 final} -
{SWD(2020) 324 final} - {SWD(2020) 325 final} - {SWD(2020) 326 final}

SAMMANFATTNING

Ett antal betydande reformer av det maltesiska rättssystemet har nyligen enhälligt antagits av parlamentet. Särskilt reformer av systemet för utnämningar av domare och systemet för disciplinära förfaranden syftar till att förbättra kontrollerna och motvikterna genom att begränsa premiärministerns och parlamentets roll. Dessa reformer syftar till att stärka domstolsväsendets oberoende och systemet för maktfördelning och till att ta fasta på några av Venedigkommissionens rekommendationer från december 2018 och på rekommendationer från Europeiska kommissionen och rådet inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Venedigkommissionen välkomnade på det hela taget reformplanerna och håller för närvarande på att utarbeta ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som omfattas av dessa reformer. En åklagarmyndighet, som lyder under riksåklagarens kansli och är helt fristående från statsadvokaten, håller på att inrättas. När det gäller domstolsväsendets effektivitet kvarstår viktiga farhågor, eftersom handläggningstiden för ärenden tar väldigt lång tid på alla nivåer och i alla typer av ärenden.

Tydliga korruptionsmönster har avslöjats och har eldat på allmänhetens krav på en förstärkt kapacitet att bekämpa korruption och bredare reformer av rättsstatsprincipen. Det saknas resultat när det gäller att säkerställa fällande domar i mål om korruption på hög nivå. Ett brett reformprojekt har inletts för att åtgärda brister och stärka den institutionella ramen för korruptionsbekämpning, inbegripet brottsbekämpning och lagföring. Reformen omfattar nya regler om utnämning av polischefen, överföring av ansvaret för lagföring – även i korruptionsrelaterade fall – från polisen till riksåklagaren, en reform av den ständiga kommissionen mot korruption och nya bestämmelser som gör det möjligt att överklaga riksåklagarens beslut om att inte väcka åtal. Ett effektivt genomförande av dessa reformer kommer att visa i vilken utsträckning rekommendationer inte bara från Europeiska kommissionen utan även från Venedigkommissionen och Greco har följts.

I Maltas författning föreskrivs yttrande- och mediefrihet. Mordet på Maltas främsta undersökande journalist, Daphne Caruana Galizia, i oktober 2017 sågs allmänt som ett angrepp på yttrandefriheten och gav upphov till oro över mediefriheten och journalisters säkerhet på Malta. Andra problemområden är det faktiska oberoendet för tillsynsmyndigheten för medier samt rättsliga hot och hot på nätet mot undersökande journalister. De två största politiska partierna i parlamentet äger, kontrollerar och leder flera maltesiska medieföretag och programföretag och detta fortsätter att ha stor betydelse för det maltesiska medielandskapet.

När det gäller kontroller och motvikter har ett antal reformer nyligen antagits av parlamentet. I synnerhet har nya regler om att välja och avsätta Maltas president antagits, liksom reformer som stärker ombudsmannens roll. Andra lagförslag har lagts fram om begränsning av premiärministerns roll i utnämningen av ett antal oberoende utskott. Dessa reformer syftar till att stärka det övergripande systemet för kontroller och motvikter och till att ta fasta på några av rekommendationerna från Venedigkommissionen, som också håller på att utarbeta ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som omfattas av dessa reformer. Behovet av andra möjliga författningsreformer övervägs, bland annat när det gäller parlamentets funktionssätt. Det civila samhällets organisationer spelar en allt större roll i den offentliga debatten.

I. RÄTTSSYSTEMET

Det maltesiska rättssystemet påverkas av både kontinentala traditioner och common law-traditioner. Domstolarna är indelade i över- och underrätter. Överrätterna består av domare och omfattar tvistemålsdomstolen, brottmålsdomstolen, appellationsdomstolen, appellationsdomstolen för brottmål och författningsdomstolen¹. Underrätterna består av fredsdomare och omfattar fredsdomstolen (Malta) och fredsdomstolen (Gozo). Domstolsväsendet leds av en generaldirektör för domstolsförvaltning (*Chief Justice*), som också är ordförande för författningsdomstolen. Rättsväsendets oberoende är förankrat i författningen, som garanterar skydd av domarnas och fredsdomarnas ämbeten. En kommission för rättsskipning övervakar rättsväsendets arbete². Det finns ett antal specialdomstolar som dömer inom särskilda områden. En helt fristående åklagarmyndighet håller på att inrättas. Advokatsamfundet är en oberoende och självreglerad advokatorganisation. I juli 2020 antog parlamentet ett antal författningsreformer på det rättsliga området³.

Oberoende

Systemreformen för utnämning av domare och fredsdomare antogs i juli 2020. Våren 2020 lade Maltas regering fram en rad reformförslag, bland annat när det gällde systemet för utnämning av domare, i syfte att följa Venedigkommissionens rekommendationer från december 2018⁴. Ett lagförslag om ändring av författningen antogs av parlamentet den 29 juli 2020. Alla dessa förslag diskuterades med och bedömdes av Venedigkommissionen⁵, vars yttrande om lagstiftningstexterna dock ännu inte har avgivits. Enligt den tidigare ramen utnämndes domare och fredsdomare av Maltas president i enlighet med premiärministerns utlåtande. En kommitté för domarutnämning fastställde huruvida kandidaterna uppfyllde kriterierna för att utnämnas till domare, men rangordnade inte kandidater och uttryckte inte någon preferens för en kandidat. Kommittén för domarutnämning hade till uppgift att fastställa en pool av kandidater till domstolsväsendet, från vilken premiärministern hade rätt att välja kandidater som skulle utnämnas till domare eller fredsdomare, medan presidenten innehade en rent formell roll⁶. Enligt den nya lagstiftning som antagits av parlamentet har sammansättningen av kommittén för domarutnämning reviderats, vilket innebär att mer än hälften av ledamöterna nu tillhör domstolsväsendet⁷. Utannonseringar av enskilda lediga tjänster inom domstolsväsendet kommer att offentliggöras. Kommittén för domarutnämning kommer att föreslå de tre mest lämpade kandidaterna till en ledig tjänst direkt till Maltas president, som kommer att välja domarna eller fredsdomarna bland namnen på de kandidater

¹ Tvistemålsdomstolen består av tre olika avdelningar: familjeavdelningen, avdelningen för handelsfrågor och avdelningen för frivillig rättsvård.

² Kommissionen för rättsskipning är fullvärdig medlem i det europeiska nätverket för domstolsadministrationer.

³ Lag nr XLIII från 2020 om ändring av Maltas författning i fråga om utnämning av domare och fredsdomare, lag nr XLV från 2020 om ändring av Maltas författning och lagen om kommissionen för rättsskipning, kap. 369, med avseende på avsättning av domare och fredsdomare, lag XLI från 2020 om att fortsätta genomföra reformer på rättsområdet genom att tillåta rättslig omprövning om beslut att inte åtala eller andra beslut av riksåklagaren.

⁴ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2018)028.

⁵ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006.

⁶ Premiärministern kunde också utse en person som inte hade klarat kommittén för domarutnämningens prövning, med förbehåll för vissa krav på öppenhet.

⁷ Enligt reformen kommer kommittén för domarutnämning att bestå av generaldirektören för domstolsförvaltning, två domare och en fredsdomare som väljs av sina kollegor, riksrevisorn, ombudsmannen och ordföranden för advokatsamfundet.

som han eller hon hänvisas till⁸. Utvärderingskriterierna har fastställts i författningen. Dessa reformer bidrar till att stärka domstolsväsendets oberoende med beaktande av Europarådets rekommendationer⁹. Denna fråga togs också upp av Europeiska kommissionen och rådet i en landsspecifik rekommendation inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2020¹⁰ samt av Europaparlamentet¹¹. I sitt yttrande av den 19 juni 2020 välkomnade Venedigkommissionen på det hela taget planerna på att reformera utnämning av domare¹², samtidigt som den erinrade om behovet av ytterligare åtgärder för att uppnå ett adekvat övergripande system för kontroller och motvikter i enlighet med sitt yttrande från december 2018. Venedigkommissionen håller dessutom för närvarande på att utarbeta ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som omfattas av dessa reformer¹³. När det gäller generaldirektören för domstolsförvaltning ska utnämningen enligt reformen ske med stöd av två tredjedelar av parlamentets ledamöter¹⁴, utan medverkan av domstolsväsendet eller kommittén för domarutnämning¹⁵. Med tanke på de olika roller som generaldirektören för domstolsförvaltning har (ordförande för författningsdomstolen, ordförande för appellationsdomstolen, ordförande i båda överklagandepanelerna) och dennas viktiga ansvarsområden i förvaltningen av rättssystemet (ordföranden för kommittén för domarutnämning, ledamot av kommissionen för rättskipning med ansvar för disciplinfrågor inom rättsväsendet), underströk Venedigkommissionen vikten av att utnämningen av generaldirektören avpolitiserar i så stor utsträckning som möjligt¹⁶.

Parlamentet antog också en reform av förfarandet för att avsätta domare och fredsdomare. Enligt den tidigare ramen låg beslut om avsättning av domare och fredsdomare i parlamentets händer. Venedigkommissionen rekommenderade en avpolitisering av förfarandet¹⁷. Enligt reformen kommer beslut om avsättning av domare och fredsdomare att vara en befogenhet som tillhör kommissionen för rättskipning. Denna kommission består till

---

⁸ Namnen på de tre kvalificerade kandidaterna kommer att offentliggöras. Premiärministern kommer inte längre att ha någon roll i utnämningarförfarandet.

⁹ Ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2010)12, punkt 47. Det lagförslag som lagts fram innehåller ändringar av författningen.

¹⁰ Europeiska unionens råds rekommendation av den 20 juli 2020 om Maltas nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2020, s. 13. I rekommendationen uppmanas bland annat Malta att slutföra reformerna för att åtgärda de nuvarande bristerna i den institutionella kapaciteten och styrningen för att öka domstolsväsendets oberoende.

¹¹ Europaparlamentets resolution av den 18 december 2019 om rättsstatssituationen i Malta efter de senaste avslöjandena kring mordet på Daphne Caruana Galizia, Europaparlamentets resolution av den 28 mars 2019 om situationen avseende rättsstaten och kampen mot korruption inom EU, särskilt i Malta och Slovakien, Europaparlamentets resolution av den 15 november 2017 om rättsstatlighet i Malta. Dessa resolutioner anger inte bara farhågor när det gäller rättsväsendet i Malta, utan även när det gäller ramen för korruptionsbekämpning, mediernas mångfald och andra institutionella frågor som rör kontroller och motvikter, som behandlas i avsnitten II, III och IV i detta landskapitel.

¹² Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006.

¹³ Yttrandet förväntas antas i oktober 2020.

¹⁴ Inom ramen för det tidigare systemet utnämndes generaldirektören för domstolsförvaltning av presidenten, i enlighet med premiärministerns utlåtande, utan någon roll för kommittén för domarutnämning. Även om det inte fanns någon rättslig skyldighet att göra detta eftersom de nya rättsliga bestämmelserna ännu inte hade trätt i kraft, utnämndes dock Maltas nuvarande generaldirektör för domstolsförvaltning efter överenskommelse med oppositionen och godkändes enhälligt av parlamentet.

¹⁵ Om ingen majoritet på två tredjedelar uppnås i parlamentet ska den person som innehar ämbetet som generaldirektör för domstolsförvaltning enligt de nya reglerna under alla omständigheter behålla sitt ämbete även om en sådan person skulle ha fyllt 65 år.

¹⁶ I synnerhet hade Venedigkommissionen rekommenderat att generaldirektören för domstolsförvaltning skulle utnämnas på samma sätt som andra domare, eller att utnämningen skulle överlämnas till ett neutralt organ i händelse av ett dödläge i parlamentet.

¹⁷ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2018)028, punkterna 52–53.

största delen av medlemmar från domstolsväsendet. Parlamentet kommer inte längre att delta i beslut om avsättning av domare eller fredsdomare. Dessutom ger reformen möjlighet att överklaga avsättningen till författningsdomstolen¹⁸. Denna reform stärker domstolsväsendets oberoende med beaktande av Europarådets rekommendationer¹⁹. I sitt yttrande från juni 2020 välkomnade Venedigkommissionen på det hela taget reformplanerna²⁰ och håller för närvarande på att utarbeta ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som omfattas av dessa reformer²¹.

Rättssystemets uppfattade oberoende ligger på en genomsnittlig nivå Detta gäller både uppfattningen om rättssystemets oberoende bland allmänheten (52 % ganska bra eller mycket bra) och bland företag (48 % ganska bra eller mycket bra)²².

En helt fristående åklagarmyndighet håller på att inrättas. Fram tills nyligen väcktes majoriteten av åtal av polisen, medan riksåklagaren endast direkt åtalade de allvarligaste brotten²³. Dessutom kombinerade riksåklagaren åklagarfunktionen med rollen som juridisk rådgivare till regeringen och företrädde staten i rättsliga förfaranden, vilket gav upphov till farhågor om maktfördelningen²⁴. År 2019 tillkännagav regeringen sin avsikt att inrätta en separat åklagarmyndighet som svar på Venedigkommissionens rekommendationer²⁵. Som ett första steg inrättades statsadvokatens kontor för att överta de andra funktioner än lagföringsfunktioner som riksåklagaren tidigare hade utfört. Statsadvokaten fungerar som juridisk rådgivare för regeringen. Riksåklagaren kommer att vara ansvarig för all lagföring. Regeringen planerar att lägga fram ett lagförslag i parlamentet i oktober 2020 för att utvidga riksåklagarämbetet till att även omfatta mindre allvarliga brott. Överföringen av ärenden från polisen till åklagarmyndigheten kommer att ske successivt, med början sommaren 2020²⁶, och bör så småningom leda till att alla åtal flyttas över till riksåklagaren²⁷. Därför kommer det

¹⁸ Den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har understrukit att domstolar som granskar avsättandet av medlemmar av domstolsväsendet måste ha behörighet att pröva samtliga faktiska och rättsliga frågor som är relevanta för frågan de tar ställning till. Europadomstolen för de mänskliga rättigheternas dom av den 5 maj 2020 Kövesi mot Rumänien, ärende nr. 3594/19, och Europadomstolen för de mänskliga rättigheternas dom (stora kammaren) av den 6 november 2018 Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal, ärendena nr 55391/13, 57728/13 och 74041/13.

¹⁹ Venedigkommissionens Rule of Law Checklist, CDL-AD (2016) 017, punkt 78. Se även ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2010)12, punkt 69 samt Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2010)004, punkt 43. Enligt domstolens rättspraxis (dom av den 25 juli 2018 LM, C- 216/18 PPU, punkt 67) innebär även kravet på oavhängighet att det disciplinära systemet för de personer som har i uppdrag att utöva rättskipning innehåller de garantier som behövs för att helt förhindra risken för att ett sådant system används som ett system för att utöva politisk kontroll över innehållet i domstolarnas avgöranden. Regler som särskilt anger vilka handlanden som kan föranleda disciplinära åtgärder och vilka påföljder som konkret är tillämpliga, som föreskriver att disciplinära beslut fattas av ett oavhängigt organ i enlighet med ett förfarande som till fullo garanterar att rättigheterna enligt artiklarna 47 och 48 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna respekteras – bland annat rätten till försvar – och som gör det möjligt att överklaga besluten från de disciplinära organen till domstol, är alla garantier som är av grundläggande betydelse för att rättsväsendets oavhängighet ska upprätthållas.

²⁰ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 46–52.

²¹ Yttrandet förväntas antas i oktober 2020.

²² Diagrammen 44 och 46, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020. Rättssystemets uppfattade oberoende kategoriseras på följande vis: mycket lågt (under 30 % av svarande upplever rättssystemets oberoende som ganska eller mycket bra), lågt (mellan 30–39 %), genomsnittligt (mellan 40–59 %), högt (mellan 60–75 %), mycket högt (över 75 %).

²³ Åtal inför underrätten genomfördes av polisen, medan åtal vid överrätten genomfördes av riksåklagaren

²⁴ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2018)028, punkterna 54–73.

²⁵ Se föregående fotnot.

²⁶ Ett förfarande för rekrytering av ny personal till åklagarmyndigheten pågår.

²⁷ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD(2020)006, punkt 56.

fortfarande att ta tid innan reformerna av åklagarmyndigheten till fullo kan träda i kraft. När det gäller riksåklagaren antog parlamentet i juli 2019 en lag som föreskriver ett nytt utnämningsförfarande. Enligt lagen ska premiärministern ta vederbörlig hänsyn till rekommendationerna från en utnämningskommission när han fattar beslut om sin rekommendation till presidenten i enlighet med artikel 91 i författningen när en riksåklagare ska utnämnas. I linje med det nya förfarandet godtog premiärministern den 8 september 2020 den kandidat som föreslagits av utnämningskommissionen som Maltas riksåklagare. Dessa ändringar tillför kontroller och motvikter jämfört med det tidigare utnämningsförfarandet. I praktiken ligger utnämningen av riksåklagaren fortfarande främst under premiärministerns befogenheter, vilket har tagits upp som ett problem²⁸.

Ett stort antal specialdomstolar är verksamma inom olika områden. Dessa domstolar omfattar en överklagandenämnd för flyktingar, en specialdomstol för överprövning av beslut som rör miljö och fysisk planering, en konsumentdomstol, en domstol för överklaganden i konkurrens- och konsumentärenden, en arbetsdomstol, en överklagandenämnd för information och dataskydd, en prövningsdomstol för tvångsvård av psykiskt sjuka, en patentdomstol, domstolar för administrativa granskningspaneler, samt appellationsdomstolen för intagna. Venedigkommissionen har uttryckt oro över dessa specialdomstolar, eftersom de inte åtnjuter samma grad av oberoende som det ordinarie rättsväsendet²⁹.

Kvalitet

Vissa åtgärder har vidtagits för att förbättra rättssystemets kvalitet. I synnerhet har följande åtgärder vidtagits för att ytterligare förbättra användningen av it-verktyg i domstolarna: i) elektronisk inlämning av ärenden och elektronisk betalning av avgifter utvidgas till fler tvistemålsdomstolar, ii) fri åtkomst online tillhandahålls till medborgare och rättstillämpare så att de ska kunna se handlingar som rör deras ärenden, iii) e-domstolsplattformen har skapats. Denna plattform erbjuder en mängd rättsrelaterade tjänster till allmänheten och rättstillämpare. Regeringen håller på att utarbeta en digital strategi och en handlingsplan för att stärka användningen av teknik i rättssystemet³⁰. När det gäller juridisk utbildning har budgeten för kommittén för juridikstudier ökat³¹, vilket skulle göra det möjligt att utöka utbudet av och kvaliteten på utbildningstjänsterna. Det genomfördes inte någon juridisk utbildning under 2018 för ett antal viktiga rättsliga färdigheter³². Bristen på utbildning i etik inom domstolsväsendet är fortfarande ett problem³³.

Systemet för fördelning av ärenden håller på att ses över. Inom det nuvarande regelverket tilldelar justitiesekreteraren ärenden enligt anvisningar från generaldirektören för domstolsförvaltning. Syftet med översynen är att inrätta ett nytt system som återspeglar de

²⁸ Europeiska kommissionens landsrapport om Malta 2020 SWD(2020) 517 final, s. 41. Den 15 augusti 2020 lämnade den sittande riksåklagaren in sin avskedsansökan, med verkan från och med den 9 september 2020. Efter avskedsansökan inrättades en utnämningskommission i enlighet med artikel 2.2 a i förordningen om riksåklagaren (kapitel 90).

²⁹ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 97–98.

³⁰ Ett EU-finansierat offentligt samråd inleddes i juli 2020 och kommer att övervakas av Europarådets kommission för effektivisering av rättsväsendet (Cepej).

³¹ Diagrammen 32 och 33 i resultattavlan för rättskipningen i EU 2020 visar att de totala offentliga utgifterna för domstolar ligger kvar på en genomsnittlig nivå jämfört med andra medlemsstater. Budgeten för kommittén för juridikstudier har ökat från 9 000 euro per år till 20 000 euro enligt information från de maltesiska myndigheterna.

³² Diagram 38, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

³³ Greco, fjärde utvärderingsomgången – den andra efterlevnadsrapporten om Malta, rekommendation vi.

registrerade ärendenas komplexitet, vilket möjliggör en bättre fördelning av ärendena och ökar effektiviteten.

Effektivitet

Domstolsförfarandena är fortfarande bland de längsta i EU. Trots vissa förbättringar under de senaste åren är handläggningstiden på alla nivåer och i alla ärendekategorier fortfarande mycket lång³⁴. För tvistemål i första instans år 2018 behövde domstolarna i genomsnitt 440 dagar för att avsluta ett mål, vilket är bland de längsta handläggningstiderna i EU³⁵. Detta förvärras ytterligare av långdragna förfaranden i andra instans (i genomsnitt 1 120 dagar)³⁶. Handläggningstiden i förvaltningsdomstolar är också fortfarande ett problem (i genomsnitt 1 057 dagar), trots vissa förbättringar under de senaste åren. Uppklarandegraden tyder också på att domstolarna för närvarande arbetar på maximal kapacitet³⁷, och Malta är en av de medlemsstater som har lägst antal domare per capita³⁸. Den genomsnittliga handläggningstiden för ärenden om penningtvätt i första instans (mer än 2 000 dagar) är också ett särskilt problem och fortsatte att öka under 2018³⁹. Domstolarna stängdes och tidsfristerna upphävdes tillfälligt från och med den 16 mars 2020 genom beslut av överintendenten för folkhälsa, som en del av de nödåtgärder som genomfördes för att hantera covid-19-pandemin⁴⁰. Den 5 juni 2020 upphävdes detta beslut⁴¹.

II. REGELVERK FÖR KORRUPTIONSBEKÄMPNING

Det institutionella regelverket för korruptionsbekämpning består av flera myndigheter. Den ständiga kommissionen mot korruption ansvarar för att förebygga korruption och genomföra administrativa utredningar av korruption. Kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet kan överväga om ministrar, parlamentariska sekreterare eller andra parlamentsledamöter har agerat på ett sätt som strider mot lagen, strider mot någon etisk skyldighet eller annan skyldighet, eller utgör maktmissbruk. Utredning och lagföring av korruptionsbrott har än så länge legat inom ramen för polisens ansvarsområde (enheten för ekonomisk brottslighet). Som ett resultat av de pågående reformerna (se avsnitt I) kommer riksåklagaren att överta lagföringen av alla brott som kan leda till en fällande dom på mer än två års fängelse, inklusive ekonomisk brottslighet, korruption och penningtvätt. Andra organ som deltar i kampen mot korruption är finansunderrättelseenheten och avdelningen för

³⁴ Sedan 2018 har Europeiska kommissionen gett Malta stöd till reformer inom rättsväsendet genom stödprogrammet för strukturreformer, för att i) förbättra domstolsväsendets effektivitet och kvalitet genom att förkorta handläggningstiden vid fredsdomstolen, bedöma hur appellationsdomstolen fungerar och ge stöd till utvecklingen av en personalstrategi, ii) inrätta en digital strategi för det maltesiska rättssystemet, iii) stödja omorganiseringen av riksåklagarens kansli och statsadvokatens kontor.

³⁵ Diagram 6, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

³⁶ Diagram 7, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

³⁷ Diagram 8, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

³⁸ Diagram 35, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

³⁹ Diagram 21, resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

⁴⁰ Under den period då domstolarna var stängda begärde advokatsamfundet vid flera tillfällen att virtuella förhandlingar skulle införas, bland annat i en rapport offentliggjord den 20 april 2020 om hur domstolen skulle kunna fungera i den nuvarande situationen orsakad av covid-19-pandemin.

⁴¹ Alla domstolar har öppnats igen, inklusive över- och underrätter, appellationsdomstolar oavsett behörighetsområde, alla specialdomstolar som inrättats enligt lag och alla nämnder, utskott, kommittéer och andra enheter vid vilka förfaranden prövas eller inleds vilka omfattas av rättsliga eller administrativa tidsfrister för att inge fordringar, svaromål eller andra handlingar.

internrevision och utredningar. Den senare genomför interna revisioner och utredningar inom alla statliga myndigheter och organ. Korruptionsbrott omfattas av Maltas strafflag⁴². I juli 2020 antog parlamentet ett antal reformer gällande regelverket för korruptionsbekämpning⁴³. Den pågående utredningen och en separat offentlig undersökning av mordet på den undersökande journalisten Daphne Caruana Galizia har avslöjat djupa korruptionsmönster och skapat en stark efterfrågan hos allmänheten efter förbättrade möjligheter att bekämpa korruption och efter bredare reformer av rättsstatsprincipen.

Malta får 54/100 poäng i Transparency Internationals korruptionsindex, ligger på plats 14 i EU och på plats 50 i världen⁴⁴. 89 % av maltesiska svarande i en Eurobarometerundersökning anser att korruptionen i Malta är utbredd (EU-genomsnittet är 71 %) och 54 % av dem känner sig personligen påverkade av korruption i sitt dagliga liv (EU-genomsnitt: 26 %)⁴⁵. När det gäller företag anser 76 % av företagen att korruptionen är utbredd (EU-genomsnittet är på 63 %), medan 60 % av företagen anser att korruption är ett problem när de gör affärer (EU-genomsnittet är på 37 %). Samtidigt anser 37 % av de svarande att det finns tillräckligt många framgångsrika åtal för att avskräcka människor från korruption (EU-genomsnitt: 36 %) medan 45 % av företagen anser att personer och företag som blir påkomna med att muta en högre tjänsteman bestraffas på lämpligt sätt (EU-genomsnitt: 31 %)⁴⁶.

Det har antagits ändringar när det gäller den ständiga kommissionen mot korruption (nedan kallad PCAC). Dessa ändringar behandlar strukturella svagheter och minskar premiärministerns roll vid utnämningen av PCAC:s ledamöter. PCAC ansvarar för att förebygga korruption och genomföra administrativa utredningar av korruptionsrelaterade rapporter. Den genomför utredningar på eget initiativ eller till följd av rapporter som den mottar. Inom ramen för det tidigare systemet rapporterade PCAC sina utredningsresultat till justitieministern och lagen krävde inte uppföljning, verkställighet eller åtal. Insyn i vilka fall PCAC undersökte och vilka rekommendationer som denna lämnade togs också upp som ett problem⁴⁷. Europeiska kommissionen, Venedigkommissionen och Greco uttryckte oro över PCAC:s begränsade effektivitet när det gäller utredningar och över att denna var beroende av premiärministerns utnämning av ledamöter⁴⁸. Regeringen lade under våren 2020 fram förslag om att ändra utnämningsförfarandet. Dessa lagförslag antogs av parlamentet den 29 juli 2020. Enligt det nya förfarandet ska PCAC:s ordförande utses av Maltas president i enlighet med en resolution med två tredjedels majoritet från parlamentet⁴⁹. De två återstående ledamöterna i PCAC ska utses av presidenten som ska agera enligt utlåtande från premiärministern respektive utlåtande från ledaren för oppositionen. Enligt de nya reglerna utvidgas PCAC:s utredningsbefogenheter till att omfatta ett bredare spektrum av korruption. I den nya lagstiftningen föreskrivs särskilt att om PCAC anser att det beteende som utreds är korrupt

⁴² Kapitel 9 i Maltas lagstiftning.

⁴³ Lag nr XLVI från 2020 om ändring av olika lagar som syftar till att reformera förfarandet för utnämning av den ständiga kommissionen mot korruption. Lag XLI från 2020 om att fortsätta genomföra reformer på rättsområdet genom att tillåta rättslig omprövning om beslut att inte åtala eller andra beslut av riksåklagaren.

⁴⁴ Transparency International (2020), 2019 korruptionsindex.

⁴⁵ Särskild Eurobarometerundersökning 502.

⁴⁶ Flash Eurobarometer 482 (2019).

⁴⁷ Europeiska kommissionens landsrapport om Malta 2019 SWD(2019) 1017 final, s. 41.

⁴⁸ Europeiska kommissionens landsrapport om Malta 2019 SWD(2019) 1017 final, s. 41, Greco (2019), femte utvärderingsomgången – utvärderingsrapport, Venedigkommissionens yttrande (CDL-AD(2018)028), punkt 72.

⁴⁹ Om ingen majoritet på två tredjedelar uppnås i parlamentet ska den person som innehar ämbetet som ordförande enligt de nya reglerna under alla omständigheter behålla sitt ämbete.

eller har samband med eller bidrar till korruption, ska rapporten om utredningens resultat översändas till riksåklagaren⁵⁰. Genom ändringarna kommer PCAC tillsammans med ombudsmannen, kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet och riksrevisorn att kunna överklaga ett beslut av riksåklagaren om att inte väcka åtal. PCAC:s medel⁵¹ är dock fortfarande begränsade, vilket gör att dess kapacitet att genomföra verkningfulla utredningar ifrågasätts. Venedigkommissionen välkomnade reformplanerna i dess yttrande från juni 2020 och håller för närvarande på att utarbeta ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som omfattas av dessa reformer⁵².

Det finns brister i hanteringen av ärenden om korruption på hög nivå. I synnerhet rapporteras det att brottsutredningar mot innehavare av högsta verkställande funktioner stannar kvar i ett tidigt skede av de straffrättsliga förfarandena. Trots att nya bevis har lagts fram i sådana ärenden är det fortfarande oklart om de relevanta utredningsförfarandena har inletts⁵³. Åtal för brott med anknytning till korruption utförs av poliserna på den maltesiska polisens enhet för ekonomisk brottslighet. Såsom konstaterades i landsrapporten⁵⁴ inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2020 och Europaparlamentets resolutioner⁵⁵ har polisens utredningar ansetts vara fragmentariska och brott med anknytning till korruption och maktmissbruk har inte lagförts på ett effektivt sätt. Enligt myndigheterna har sju pågående utredningar av korruption som rör offentliga tjänstemän rapporterats under 2019, varav två gäller ärenden om korruption på hög nivå. Det finns redan möjlighet att överklaga polisens beslut om att inte väcka åtal men nu har det även införts en möjlighet att överklaga ett beslut av riksåklagaren om att inte väcka åtal⁵⁶.

Urvals- och utnämningförfarandet för polischefen har reformerats⁵⁷, vilket var en fråga som också underströks av Venedigkommissionen i yttrandet från december 2018. Den 1 april 2020 enades parlamentet om ett lagförslag som ändrar urvals- och utnämningförfarandet för polischefen⁵⁸. Kommissionen för offentlig tjänst kommer att vara skyldig att genomföra ett offentligt ansökningsförfarande på ett helt oberoende och självständigt sätt och kommer att föreslå två kandidater för ministerkabinettet. Kabinettet måste sedan välja ut en enda kandidat från de två kandidaterna på slutlistan. Enligt den

---

⁵⁰ Liknande bestämmelser antogs för ombudsmannen den 29 juli 2020. I synnerhet kan ombudsmannen om denna under eller efter en utredning anser att det finns bevis för korruption enligt definitionen i lagen om den ständiga kommissionen mot korruption, hänvisa sina resultat direkt till riksåklagaren. Liknande bestämmelser för kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet och riksrevisorn lades fram i parlamentet i juli 2020.

⁵¹ Hittills har PCAC bemannats med tre ledamöter och en heltidssekreterare.

⁵² Yttrandet förväntas antas i oktober 2020.

⁵³ Greco (2019), femte utvärderingsomgången – utvärderingsrapport, punkt 107.

⁵⁴ Europeiska kommissionens landsrapport om Malta 2020 SWD(2020) 517 final, s. 40–41.

⁵⁵ Europaparlamentets resolution av den 18 december 2019 om rättsstatssituationen i Malta efter de senaste avslöjandena kring mordet på Daphne Caruana Galizia. Europaparlamentets resolution av den 28 mars 2019 om situationen avseende rättsstaten och kampen mot korruption inom EU, särskilt i Malta och Slovakien.

⁵⁶ En del av reformen omfattar införandet av en rättslig prövning av åklagarens beslut att inte väcka åtal. Åtgärden kommer att göra det möjligt för den skadelidande parten (offret) att överklaga ett sådant beslut inför domstol. Innan en sådan överklagan lämnas in kan den skadelidande parten begära att åklagaren omprövar sitt beslut och om åklagaren inte ändrar sig kan den skadelidande parten vända sig till domstol för att begära rättslig prövning av åklagarens beslut att inte väcka åtal, på grundval av att beslutet är olagligt eller orimligt. Som en del av reformen ska även riksrevisorn, kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet, PCAC och ombudsmannen ha rätt att begära rättslig prövning av riksåklagarens beslut om att inte väcka åtal om de rapporterat korruption till riksåklagaren enligt definitionen i lagen om den ständiga kommissionen mot korruption.

⁵⁷ Det noteras att under de senaste sju åren har fem på varandra följande polischefer utsetts.

⁵⁸ Den 23 juni 2020 utsågs en ny polischef i enlighet med de nya reglerna.

nyligen föreslagna metoden ska de nominerade kandidaterna utfrågas av parlamentets utskott för offentliga utnämningar för att bli föremål för parlamentarisk kontroll.

Polisens enhet för ekonomisk brottslighet har fått mer resurser och kapacitet. Mellan december 2019 och september 2020 fick polisens enhet för ekonomisk brottslighet ett betydande tillskott av poliser: från 58 till 98. Fokus ligger på områden som polisen tidigare inte hade kapacitet att hantera, inbegripet ekonomiska och finansiella brott. Andra områden där kapaciteten förväntas öka är kapaciteten för blockkedjeanalys, förbättring av verktyget för underrättelseanalys och tillgång till ytterligare databaser⁵⁹.

Lagen om meddelarskydd trädde i kraft 2013. Denna innehåller bestämmelser om förfaranden både inom den privata sektorn och inom den offentliga förvaltningen för rapportering av otillbörliga metoder⁶⁰. Varje arbetsgivare, inklusive alla ministerier, måste identifiera en rapporteringsansvarig för visselblåsare som ska ta emot rapporter från anställda som vill göra ett skyddat avslöjande om en otillbörlig praxis. Sedan ska den rapporteringsansvariga vidta åtgärder eller – när det gäller handlingar som utgör brott – rapportera till polisen inom en rimlig tid. Visselblåsning kan utövas i frågor som ägde rum både före och efter det att lagen trädde i kraft. Lagen skyddar dem som handlar i god tro. För tillfället är dock antalet klagomål från visselblåsare ganska begränsat.

Förslag har lagts fram om utnämning av personer som innehar högsta verkställande funktioner. Ändringsförslag har lagts fram för att säkerställa att kommissionen för offentlig tjänst, som är ett oberoende konstitutionellt organ, utfärdar rekommendationer till Maltas president om utnämning och avsättning av förvaltningschefer, på grundval av tydliga och på förhand fastställda krav. När det gäller förtroendepersoner har ändringar av lagen om offentlig förvaltning och lagen om standarder i det offentliga livet⁶¹ lagts fram, i syfte att fastställa en tydlig rättslig grund för utnämningen av förtroendepersoner. Detta följer Venedigkommissionens och Grecos⁶² rekommendationer om förvaltningschefer⁶³ och förtroendepersoner⁶⁴. Venedigkommissionen utarbetar just nu ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som lämnats in till Parlamentet⁶⁵.

Ett offentligt samråd inleddes i syfte av att införa reglering av lobbyverksamhet, något som för närvarande saknas. Kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet offentliggjorde ett samrådsdokument med förslag till reglering av lobbyverksamhet⁶⁶.

⁵⁹ Maltas poliskår upphandlar för närvarande en programvara som gör det möjligt att dubbelkontrollera olika uppgifter i en centraliserad databas och som också kommer att göra det lättare för polisen att samordna med andra maltesiska enheter. Projektet finansieras genom Herkules III-programmet.

⁶⁰ Kapitel 527 i Maltas lagstiftning.

⁶¹ Kapitel 595 i Maltas lagstiftning.

⁶² Venedigkommissionens yttrande (CDL-AD (2020) 006), punkterna 115–129, Greco (2019), femte utvärderingsomgången – utvärderingsrapport, punkterna 24–26.

⁶³ Förvaltningschefer är de högsta offentliga tjänstemännen. Enligt de nuvarande bestämmelserna föreskrivs i artikel 92.3 i författningen att befogenheten att utse förvaltningschefer och befogenheten att avsätta dem från ämbetet innehas av presidenten i enlighet med premiärministerns utlåtande efter att premiärministern har samrått med kommissionen för offentlig tjänst.

⁶⁴ Enligt de gällande reglerna i lagen om standarder i det offentliga livet, som antogs den 30 oktober 2018, definieras en förtroendeperson som en person som är anställd på kansliet hos en minister eller hos en parlamentarisk sekreterare och som fungerar som rådgivare eller konsult till en minister eller till en parlamentarisk sekreterare, eller som innehar en verkställande funktion i ett ministerium eller ett parlamentariskt sekretariat, och som inte har anställts i enlighet med förfarandet i artikel 110 i författningen.

⁶⁵ Yttrandet förväntas antas i oktober 2020.

⁶⁶ Towards the Regulation of Lobbying in Malta, kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet, 28 februari 2020.

Kommissionären har för avsikt att utfärda rekommendationer om ändringar av uppförandekoderna för ministrar och parlamentsledamöter, i enlighet med lagen om standarder i det offentliga livet⁶⁷. Ministeriet för miljö, klimatförändringar och planering har inrättat en plattform för ett öppenhetsregister, som redan är i drift, som ett pilotprojekt.

Kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet uttryckte oro över intressekonflikter för parlamentsledamöter. Sedan kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet inledde sin verksamhet 2018 granskas redovisningar av tillgångar från parlamentsledamöter. Detta är resultatet av lagen om standarder i det offentliga livet som trädde i kraft den 30 oktober 2018. Kommissionären kommer att granska redovisningarna och föreslå en översyn av de uppgifter som ska lämnas in. Det är dock bara de redovisningar som tillhör ministrar och parlamentariska sekreterare som offentliggörs. När det gäller intressekonflikter utfärdade kommissionären ett beslut om ett klagomål som lämnats in av en parlamentsledamot i juli 2019 om en potentiell intressekonflikt för parlamentsledamöter som innehar befattningar inom eller tillhandahåller avtalsenliga tjänster till den offentliga sektorn. I sin fallrapport⁶⁸ konstaterade kommissionären att två tredjedelar av parlamentets ledamöter innehar förordnanden hos eller kontrakt med den offentliga sektorn och drog slutsatsen att regeringens utdelning av uppdrag till icke-ministrar är fullständigt fel och att denna praxis måste upphöra. En eventuell reform av stadgan för parlamentets ledamöter övervägs i samband med den konstitutionella reformprocessen⁶⁹. När det gäller personer med högsta verkställande funktioner, såsom förvaltningschefer och förtroendepersoner, omfattas de inte av samma redovisningsskyldigheter som parlamentsledamöter. De är skyldiga att lämna grundläggande uppgifter enligt de etiska regler för offentliganställda som bifogas lagen om offentlig förvaltning⁷⁰. Förtroendepersoner granskas av kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet.⁷¹

III. MEDIERNAS MÅNGFALD

Yttrandefriheten är inskriven i Maltas författning⁷², och i lagen om europeiska konventionen (kapitel 319 i Maltas lagstiftning). Genom lagen om medier och ärekränkingsfrågor av den 14 maj 2018 upphävdes 1974 års presslag, vilket ledde till en översyn av lagar om ärekränkning. Radio- och tv-styrelsens oberoende garanteras i författningen. De två största politiska partiernas innehav av eller redaktionella kontroll över flera medieföretag fortsätter att forma det maltesiska medielandskapet. Mordet på den undersökande journalisten, Daphne Caruana Galizia, i oktober 2017 sågs allmänt som ett angrepp på yttrandefriheten och gav upphov till oro över mediefriheten och journalisters säkerhet på Malta⁷³.

---

⁶⁷ Rekommendationerna från kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet är inte bindande för regeringen.

⁶⁸ Fallrapport nr K/002, beslutad den 5 juli 2019, kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet.

⁶⁹ Se avsnitt IV.

⁷⁰ Greco utfärdade en rekommendation om att utvidga redovisningsskyldigheterna för parlamentsledamöter till att även omfatta personer med högsta verkställande funktioner. Se Greco, femte utvärderingsomgången – utvärderingsrapport, punkterna 94–95.

⁷¹ Maltas kommentarer om rapporten om rättsstatsprincipen, p. 42.

⁷² Artikel 41 i författningen.

⁷³ Mellan 2019 och 2020 föll Malta ytterligare fyra platser i Reportrar utan gränsers internationella pressfrihetsindex och ligger nu på 81:a plats i världen.

Radio- och tv-styrelsens oberoende garanteras i författningen⁷⁴. I författningen fastställs behörighets- och uteslutningskriterier för ledamöter i radio- och tv-styrelsen och hur de ska utses. I enlighet med vad som närmare anges i sekundärrätten är styrelsen en separat juridisk person som är rättsligt och funktionellt oberoende av regeringen och alla andra privata eller offentliga organ⁷⁵. Styrelsens beslut kan överklagas till appellationsdomstolen och författningsdomstolen. Styrelsen finansieras genom statens konsoliderade fond, som täcker löner till anställda⁷⁶. Utöver detta finansierar styrelsen sina utgifter genom att ta ut licensavgifter och genom böter som åläggs programföretag.

Ledamöterna i radio- och tv-styrelsen ska utses av presidenten som ska agera enligt utlåtande från premiärministern och efter samråd med ledaren för oppositionen. Övervakningsverket för mediepluralism för 2020 (nedan kallat *MPM 2020*) betygsätter styrelsens oberoende och effektivitet på en medelhög risknivå eftersom alla fem styrelseledamöter i själva verket är politiskt utsedda. De har valts ut av Maltas två största politiska partier, medan ordföranden i allmänhet väljs ut genom ömsesidig överenskommelse mellan dessa två partier. *MPM 2020* påpekar att styrelsen i praktiken främst övervakar och reglerar public service-medier (Public Broadcasting Services, PBS), samtidigt som den tillåter de två andra viktigaste programföretagen – som ägs av arbetarpartiet respektive nationalistpartiet – att ”balansera ut varandra rent redaktionellt sett”. I det reviderade direktivet om audiovisuella medietjänster⁷⁷ fastställs en rad specifika garantier för de nationella medietillsynsmyndigheternas oberoende och effektivitet. Ett lagförslag som införlivar detta direktiv diskuteras för närvarande i parlamentet⁷⁸.

Maltas journalistinstitut, IGM, grundades 1989 som en förening för yrkesverksamma inom mediesektorn. IGM antog en etisk kod för journalister⁷⁹ och övervakade inrättandet av en presstetikkommission (nedan kallad *PEC*) som ska hantera klagomål mot journalister inom ramen för denna kod. IGM var avgörande för antagandet av ändringar av Maltas presslag som i dag omfattar källskydd, kvalificerade privilegier, rätten till information och rätten att gå i svaromål. *MPM 2020* påpekar att IGM, som är den enda professionella journalistorganisationen i landet, i allmänhet inte anses vara effektiv när det gäller att skydda det redaktionella oberoendet och inte verkar ha en tillräckligt stark röst när det gäller att säkerställa medlemmarnas allmänna välbefinnande⁸⁰.

Radio och tv-styrelsen samlar in ägarinformation rörande medieföretag, men det finns inga skyldigheter att göra denna lättillgänglig för allmänheten. Detta omfattar radio- och tv-stationer som ägs av de politiska partierna och som behandlas som kommersiella programföretag. Om aktieinnehavet i medieföretaget ändras måste radio- och tv-styrelsen informeras, varefter styrelsen gör en due diligence-granskning. Registreringen av företagen och ägandeinformationen finns att tillgå via det maltesiska företagsregistrets onlineregister.

⁷⁴ I artikel 119.1 i Maltas författning föreskrivs att radio- och tv-styrelsen vid utövandet av sina uppgifter inte ska vara underkastad någon annan persons eller myndighets ledning eller kontroll, och att styrelsen har till uppgift att säkerställa att vederbörlig opartiskhet bevaras i frågor som rör politiskt och ekonomiskt kontroversiella frågor eller som rör den offentliga politiken och att kanalerna och sändningstiden fördelas rättvist mellan personer som tillhör olika politiska partier.

⁷⁵ Artikel 4.1 i radio- och tv-lagen av den 1 juni 1991.

⁷⁶ Artikel 24.1 b i radio- och tv-lagen.

⁷⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om ändring av direktiv 2010/13/EU.

⁷⁸ Förslaget om ändring av radio- och tv-lagen (nr 145) är under behandling i kommittén för samråd om lagförslag.

⁷⁹ Etisk kod för journalister: <https://igm.org.mt/resources/code-of-journalistic-ethics/>

⁸⁰ *MPM 2020, Country Report on Malta*, s. 11.

Det finns inga särskilda rättsliga skyldigheter för medieföretag att offentliggöra sina ägarstrukturer på ett sätt som skulle göra denna information lättillgänglig för allmänheten. Dessutom har radio- och tv-styrelsen rätt att få alla typer av uppgifter som den anser nödvändiga från tillståndshavarna, men styrelsen offentliggör inte dessa uppgifter. Även om MPM 2020 anger att allmänheten i stort sett är medveten om vem som äger medieföretag i landet, tilldelar MPM följaktligen en medelhög risknivå när det gäller insyn i medieägandet⁸¹.

Politiska partier får uttryckligen äga, kontrollera eller vara redaktionellt ansvariga för rikstäckande tv- och radiotjänster. Detta är inskrivet i radio- och tv-lagen. De två största politiska partier som är representerade i parlamentet äger, kontrollerar eller förvaltar flera maltesiska medieföretag och programföretag. Detta föranleder att MPM 2020 anser att mediernas politiska oberoende befinner sig på en akut hög risknivå. MPM anger att det inte finns något gemensamt rättsligt skydd när det gäller utnämning eller uppsägning av redaktörer, och därav följer att eftersom politiska partier äger flera medier är politiskt inflytande över sådana utnämningar eller uppsägningar oundvikligt⁸².

Det finns ingen rättslig ram som reglerar statlig reklam. Detta skapar vissa risker för missbruk både från regeringens sida och av enskilda politiker⁸³. Regeringen använder statlig reklam under hela året, men särskilt under de månader som föregår ett val, som en form av indirekt politisk reklam. I en undersökning som nyligen gjordes av Maltas kommissionär med ansvar för standarder i det offentliga livet drogs slutsatsen att det är vanligt att ministrar använder offentliga medel för att ta fram innehåll för sina personliga sidor på sociala medier. Kommissionären föreslog därför riktlinjer för ministrars och parlamentariska sekreterares användning av sociala medier, vilka regeringen enligt hans rapport har gått med på att följa.⁸⁴ På grundval av dessa faktorer tilldelar MPM 2020 en medelhög risknivå till statlig reglering av resurser och stöd till mediesektorn.

I lagen om informationsfrihet fastställs den rättsliga ramen för tillgång till information som innehas av offentliga myndigheter. I lagen fastställs att maltesiska medborgare, EU-medborgare och personer som har varit bosatta på Malta i minst fem år har rätt att begära tillgång till sådan information⁸⁵. Varje vägran att lämna ut information måste motiveras och kan överklagas. Den breda definitionen av grunderna för avslag samt de administrativa kostnaderna för förfarandet hindrar dock ofta tillgången till offentlig information⁸⁶. Journalister har rapporterat om tillfällen när de har haft problem med att begära ut information på grund av avsevärda förseningar och uteblivna svar⁸⁷. Av dessa skäl betygsätter MPM 2020 tillgången till information på en medelhög risknivå. Med tanke på vikten av denna rättighet är detta särskilt oroande. Regeringen överväger för närvarande en möjlig väg framåt för att undanröja den snäva tolkningen av offentliggörande i allmänhetens intresse, i syfte att svara på Grecos rekommendationer.

En offentlig utredning som leds av en före detta domare pågår om mordet på journalisten Daphne Caruana Galizia. Efter betydande påtryckningar från Daphne Caruana Galizias familj, från det maltesiska civila samhället och från europeiska och internationella

⁸¹ MPM 2020, Country Report on Malta, s. 12.

⁸² MPM 2020, Country Report on Malta, s. 13–16.

⁸³ Se föregående fotnot.

⁸⁴ Kommissionär med ansvar för standarder i det offentliga livet, fallrapport av den 7 maj 2020, nr K/010.

⁸⁵ Lagen om informationsfrihet från 2008 ändrad 2012 (kapitel 496 i Maltas lagstiftning).

⁸⁶ Greco (2019), femte utvärderingsomgången – utvärderingsrapport.

⁸⁷ I MPM 2020, Country Report on Malta, s. 11, noteras att en redaktion rapporterade att 80 % av de förfrågningar som riktats till statliga enheter fortfarande inte besvarats.

pressföreningar inleddes en offentlig utredning i september 2019. I en resolution från Europarådets parlamentariska församling efterlystes särskilt att en sådan undersökning skulle inledas⁸⁸. Syftet med denna offentliga utredning är att fastställa om staten har uppfyllt sina positiva skyldigheter att vidta förebyggande operativa åtgärder för att skydda personer vars liv hotas av brottsliga handlingar, särskilt när det gäller journalister, och att specifikt utreda alla omständigheter kring mordet på Daphne Caruana Galizia. Den offentliga undersökningen har hittills visat på en rad faktorer som av pressfrihetsorganisationerna har betecknats som ”oroväckande avslöjanden om statlig korruption och straffrihet i samband med fallet, vilket understryker svagheter i Maltas rättsstat och befäster strafflösheten för både mordet på Daphne Caruana Galizia och det maktmissbruk på hög nivå som hon undersökte”⁸⁹. MPM 2020, som betygsätter området för yrkesverksamhet, standarder och skydd för journalister på en medelhög risknivå, påpekar att ”med tanke på den pågående utvecklingen och avslöjandena i samband med Caruana Galizia-fallet och på oberoende journalisters fortsatta utredningar av korruption på hög nivå kan man med säkerhet säga att de som tillhör yrket känner sig hotade”. MPM 2020 hänvisar till en rad hatkampanjer som drevs mot undersökande journalister som är kritiska mot staten. Dessa kampanjer avslöjades efter en undersökning av en oberoende onlineplattform⁹⁰. Europeiska kommissionen har upprepade gånger betonat att de ansvariga för mordet på Daphne Caruana Galizia måste ställas inför rätta, utan politisk inblandning⁹¹.

Effekterna av mordet på Maltas främsta undersökande journalist är fortfarande kännbara i Malta. Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet rapporterade tre varningar under 2019⁹², som ännu inte har hanterats. Staten svarade på två varningar. Den första varningen gällde en it-attack mot den oberoende, undersökande onlineplattformen The Shift News. Den andra och den tredje varningen gällde rättsliga hot mot tre journalister som samlade material till en bok om mordet på Caruana Galizia respektive behandlingen av journalister efter en presskonferens som hölls på premiärministerns kansli⁹³. Europarådets plattform har rapporterat en varning under 2020 gällande en SLAPP-liknande åtgärd⁹⁴ som lämnats in av en affärsman mot The Shift News.

⁸⁸ Resolution nr 2293 av den 26 juni 2019 från Europarådets parlamentariska församling, efter en rapport från föredragande Pieter Omtzigt med namnet Daphne Caruana Galizia's assassination and the rule of law in Malta and beyond: ensuring that the whole truth emerges.

⁸⁹ Uttalande undertecknat av ARTICLE 19, Association of European Journalists (AEJ), kommittén för skydd av journalister (CPJ), Europeiskt centrum för press- och mediefrihet (ECPMF), European Federation of Journalists (EFJ), Free Press Unlimited, Index on Censorship, International Freedom of Expression Exchange (IFEX), International Press Institute (IPI), Osservatorio Balcani e Caucaso America Transeuropa (OBCT), PEN America, PEN International, Scottish PEN samt Transparency International. <https://www.article19.org/resources/malta-renewed-call-for-justice-1000-days-after-the-assassination-of-daphne-caruana-galizia/>.

⁹⁰ MPM 2020, Country Report on Malta, s.11.

⁹¹ Gemensamt uttalande från EU-kommissionens förste vice ordförande Frans Timmermans, vice ordförande Andrus Ansip samt kommissionärerna Věra Jourová och Mariya Gabriel ett år efter mordet på den maltesiska journalisten Daphne Caruana Galizia av den 16 oktober 2018. Se även de resolutioner från Europaparlamentet som det hänvisas till i föregående avsnitt.

⁹² Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>. Såsom anges i Europarådets rekommendation 2016/4 bör medlemsstaterna införa en heltäckande rättslig ram som gör det möjligt för journalister och andra medieaktörer att bidra till den offentliga debatten på ett effektivt sätt och utan rädsla.

⁹³ De maltesiska myndigheterna svarade på den senare varningen.

⁹⁴ Strategisk rättegång mot allmänhetens deltagande.

IV. ANDRA INSTITUTIONELLA FRÅGOR SOM RÖR KONTROLLER OCH MOTVIKTER

Malta är en parlamentarisk republik där den lagstiftande makten ligger hos representanthuset, ett enkammarparlament som väljs för en femårsperiod åt gången. Den verkställande makten innehas av presidenten, som väljs av parlamentet, och av kabinetten som leds av premiärministern. Alla ministrar, inklusive premiärministern, måste vara parlamentsledamöter. Författningsärenden handläggs av författningsdomstolen. Genom författningen inrättas ett antal oberoende myndigheter, däribland ombudsmannaämbetet. I juli 2020 antog parlamentet ett antal författningsreformer⁹⁵.

En ändring av författningen vad gäller förfarandet för valet av Maltas president. Enligt reformen, som antogs den 29 juli 2020, ska Maltas president väljas med två tredjedels majoritet i parlamentet i stället för med enkel majoritet, i enlighet med Venedigkommissionens yttrande från juni 2020. Om ingen majoritet på två tredjedelar uppnås i parlamentet ska den person som innehar ämbetet som president enligt de nya reglerna behålla sitt ämbete. För att avsätta presidenten krävs dessutom också två tredjedels majoritet i parlamentet. Ett förfarande för att välja och avsätta presidenten genom två tredjedels majoritet i parlamentet rekommenderades av Venedigkommissionen⁹⁶ och skulle kunna bidra till att stärka presidentens roll i kontrollen av regeringen. Venedigkommissionen håller för närvarande på att utarbeta ett tilläggsyttrande om de lagstiftningstexter som omfattas av denna reform⁹⁷.

En författningsreform för att stärka ombudsmannens roll har också godkänts, medan ett förslag om att inrätta en institution för mänskliga rättigheter håller på att diskuteras i parlamentet. Ombudsmannen har till uppgift att utreda åtgärder som vidtas av regeringen eller någon annan myndighet som anges i lag och får göra utredningar på eget initiativ eller på grundval av klagomål. Genom reformen, som antogs av parlamentet den 29 juli 2020, införs i författningen tillvägagångssättet för att utnämna och avsätta ombudsmannen⁹⁸ samt hans/hennes rätt till tillgång till information. Genom reformen fastställs också att om ombudsmannen under eller efter en utredning anser att det finns bevis för korruption enligt definitionen i lagen om den ständiga kommissionen mot korruption, kan denna hänvisa sina resultat direkt till riksåklagaren. Dessa reformer syftar till att ta fasta på Venedigkommissionens rekommendationer⁹⁹. Det noteras att FN även har rekommenderat att kontoret för barnkommissionären ska stärkas genom att säkerställa tillräckliga specifika och separata personalresurser, tekniska och finansiella resurser samt den immunitet som krävs för att barnkommissionären effektivt ska kunna utföra sin uppgift¹⁰⁰. Ett förslag om att inrätta en institution för mänskliga rättigheter lades fram i parlamentet 2019. Ett lagförslag om att

⁹⁵ Lag nr XLIV från 2020 om ytterligare ändring av Maltas författning i samband med utnämningen av Maltas president, lag nr XLII från 2020 om ändring av lagar som reglerar ombudsmannens ämbete,

⁹⁶ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 86–91. Venedigkommissionen hade också rekommenderat att man skulle införa en stegvis mekanism för att förhindra dödlagen.

⁹⁷ Yttrandet förväntas antas i oktober 2020.

⁹⁸ Om ingen majoritet på två tredjedelar uppnås i parlamentet fastställs enligt reformen att den person som innehar ämbetet som ombudsman under alla omständigheter behålla sitt ämbete.

⁹⁹ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 61–64. Venedigkommissionen håller för närvarande på att utarbeta ett tilläggsyttrande om lagstiftningstexten. Yttrandet förväntas antas i oktober 2020.

¹⁰⁰ FN:s barnrättskommitté, 2019.

inrätta en kommission för mänskliga rättigheter och jämställdhet diskuteras för närvarande i de berörda parlamentsutskotten¹⁰¹.

En författningsreform av utnämningarna till vissa oberoende utskott har lagts fram i parlamentet. Regeringen föreslog att befogenheten att utse ett antal oberoende utskott skulle flyttas från premiärministern till ministerkabinetten, bland annat när det gäller Maltas centralbank och informations- och dataskyddskommissionären. I sitt yttrande från juni 2020 välkomnade Venedigkommissionen regeringens avsikt att ytterligare diskutera utnämningen av andra oberoende myndigheter, såsom valkommissionen, kommissionen för offentlig tjänst samt radio- och tv-styrelsen inom ramen för det presidentledda författningskonventet¹⁰².

Diskussioner har också inletts om parlamentets roll. Reformer övervägs när det gäller parlamentsledamöternas ställning, även om inga konkreta åtgärder ännu har föreslagits¹⁰³. Venedigkommissionen fann att det maltesiska parlamentet måste stärkas för att effektivt kunna kontrollera regeringen¹⁰⁴ och rekommenderade en ändring av systemet för att möjliggöra heltidsarbete och ersättning till ledamöterna. Venedigkommissionen rekommenderade även att ledamöterna skulle kunna dra nytta av partineutral forskningskapacitet och/eller av ett högt uppsatt rådgivande organ. Dessutom bör man undvika en omfattande användning av delegerad lagstiftning.

Författningsdomstolens domar har ingen allmängiltig verkan. Det är parlamentets sak att upphäva eller ändra en lag om det i en dom från författningsdomstolen har fastställts att en eller flera bestämmelser i lagen strider mot författningen. Venedigkommissionen har noterat att detta i praktiken inte verkar ske i samtliga fall, vilket leder till fortsatt tillämpning av bestämmelser som befunnits strida mot författningen¹⁰⁵.

Utmaningar kvarstår när det gäller den begränsade användningen av evidensbaserade instrument och effektiviteten av offentliga samråd i lagstiftningsprocessen. Även om det finns olika kanaler för samråd med allmänheten finns det ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att inleda omfattande offentliga samråd och det finns ett stort antal undantag. Resultaten av offentliga samråd offentliggörs inte alltid på nätet inom rimlig tid och på ett lättillgängligt sätt¹⁰⁶. Enligt OECD saknar Malta dessutom en systematisk strategi för att se över huruvida lagar och förordningar har uppnått de avsedda politiska målen¹⁰⁷. Initiativ planeras för samråd på nätet och en e-plattform för deltagande, som en del av den strategiska planen för digital omvandling av den offentliga förvaltningen 2019–2021.

Åtgärder för att hantera pandemin antogs inom ramen för ett undantagstillstånd för hot mot folkhälsan. Folkhälsolagen ger överintendenten för folkhälsa befogenhet att utfärda, ändra eller återkalla dekret i fall av epidemier och infektionssjukdomar, samtidigt som rättslig

---

¹⁰¹ Bidrag från Europeiska nätverket för nationella människorättsinstitutioner till 2020 års rapport om rättsstatsprincipen.

¹⁰² Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 65–69.

¹⁰³ Processen styrs av en kommitté som består av de två största politiska partierna och leds av presidenten. Ett offentligt samråd genomfördes i början av 2020. Kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet lade fram förslag för att stärka parlamentets roll: Towards Higher Standards in Public Life, Proposals to Modernise the Provisions of the Constitution on Parliament, the Judiciary and Public Administration, 30 oktober 2019.

¹⁰⁴ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 92–94.

¹⁰⁵ Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2020)006, punkterna 80–84. Venedigkommissionens yttrande CDL-AD (2018)028, punkterna 74–79.

¹⁰⁶ Greco (2019), femte utvärderingsomgången – utvärderingsrapport.

¹⁰⁷ OECD (2019), Indicators of Regulatory Policy and Governance – Malta.

prövning är möjlig¹⁰⁸. Undantagstillståndet för hot mot folkhälsan tillkännagavs av överintendenten den 1 april 2020 med retroaktiv verkan från och med den 7 mars 2020¹⁰⁹ och upphävdes den 30 juni 2020.

Det civila samhällets organisationer spelar en allt större roll i den offentliga debatten.

Medborgarutrymmet anses vara snävt med tanke på de villkor för journalister som diskuteras ovan¹¹⁰. Samtidigt deltar det civila samhällets organisationer mer aktivt i den offentliga debatten efter mordet på den undersökande journalisten Daphne Caruana Galizia. Den viktigaste lag som reglerar ramen för det civila samhället är lagen om frivilligorganisationer¹¹¹, enligt vilken det civila samhällets organisationer är frivilligorganisationer som är oberoende och självständiga i förhållande till regeringen och vars status alltid ska respekteras av regeringen. Strukturerna för det civila samhällets engagemang och deltagande skulle kunna förbättras, men det civila samhällets organisationer har under de senaste åren blivit alltmer engagerade i diskussioner om frågor som rör rättsstatsprincipen, bland annat om behovet av reformer rörande rättsväsendets organisation och kampen mot korruption¹¹². Regeringen har uttryckt sitt åtagande att ändra olika rättsakter för att se till att frivilligorganisationernas sårbarhet åtgärdas¹¹³.

---

¹⁰⁸ Den 29 maj 2020 slog den första instansen av den civilrättsliga domstolen fast att rätten till skydd mot godtyckligt gripande eller godtyckligt frihetsberövande åsidosattes genom det beslut som fattades av överintendenten för folkhälsa, genom vilket de rättsliga tidsfristerna upphävdes på obestämd tid.

¹⁰⁹ Under undantagstillståndet kunde överintendenten förordna åtgärder för att reducera, avlägsna eller eliminera hotet mot folkhälsan inbegripet genom segregering eller isolering av personer, evakueringar eller förhindrande av tillträde till särskilda områden.

¹¹⁰ Betyg givna av Civicus. Betygen följer en femgradig skala som definieras enligt följande: öppet, snävt, begränsat, repressivt och stängt.

¹¹¹ Kapitel 492 i Maltas lagstiftning.

¹¹² Bidrag från det civila samhällets organisationer Repubblica och Daphne Caruana Galizia Foundation för 2020 års rapport om rättsstatsprincipen.

¹¹³ Maltas kommentarer om 2020 års rapport om rättsstatsprincipen. Lagstiftning om ändring av lagen om frivilligorganisationer, civillagen och lagen om förvaltare och förvaltartjänster antogs den 29 juli 2020.

Bilaga I: Källförteckning i alfabetisk ordning*

* Förteckningen över bidrag som mottagits i samband med samrådet om 2020 års rapport om rättsstatsprincipen finns på (kommissionens webbplats).

Centrumet för mediernas frihet och mångfald, Övervakningsverktyget för mediepluralism 2020. <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2020>.

Civicus, Övervakningsenhet för det civila samhället, Malta. <https://monitor.civicus.org/country/malta/>

Kommissionären med ansvar för standarder i det offentliga livet (2020), Towards the Regulation of Lobbying in Malta.

Kommissionär med ansvar för standarder i det offentliga livet, fallrapport K/002, 2019.

Europarådet: Ministerkommittén (2010), rekommendation CM/Rec (2010)12 från ministerkommittén till medlemsstaterna om domares oberoende, effektivitet och ansvar.

Europarådet: Ministerkommittén (2016), rekommendation CM/REC (2016)4 från ministerkommittén till medlemsstaterna om skydd av journalistik och journalisters och andra medieaktörers säkerhet.

Europarådet: Parlamentariska församlingen (2019), parlamentariska församlingens resolution 2293 (2019): Daphne Caruana Galizia's assassination and the rule of law in Malta and beyond: ensuring that the whole truth emerges.

Europarådets plattform för att främja skyddet av journalistik och journalisters säkerhet – Malta. <https://www.coe.int/en/web/media-freedom/malta>.

Europarådet: Venedigkommissionen (2010), Rapport om rättsväsendets oberoende – del I: domarnas oberoende (CDL-AD (2010)004).

Europarådet: Venedigkommissionen (2016), Rule of Law Checklist, CDL-AD (2016) 017,

Europarådet: Venedigkommissionen (2018), Malta – Opinion on constitutional arrangements and separation of powers and the independence of the judiciary and law enforcement (CDL-AD (2018)028).

Europarådet: Venedigkommissionen (2020) – Malta – Opinion on proposed legislative changes (CDL-AD (2020)006).

Europeiska unionens råd, rådets rekommendation av den 20 juli 2020 om Maltas nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram.

Daphne Caruana Galizia Foundation, bidrag till 2020 års rapport om rättsstatsprincipen.

Generaldirektoratet för kommunikation (2019), Flash Eurobarometerundersökning 482: Företagens inställning till korruption i EU.

Generaldirektoratet för kommunikation (2020), Särskild Eurobarometerundersökning 502, Korruption

Europadomstolen för de mänskliga rättigheternas dom (stora kammaren) av den 6 november 2018 Ramos Nunes de Carvalho e Sá mot Portugal, ärenden nr 55391/13, 57728/13 och 74041/13.

Europadomstolen för de mänskliga rättigheternas dom av den 5 maj 2020 Kövesi mot Rumänien, ärende nr. 3594/19.

Europeiska unionens domstol, dom av den 25 juli 2018 LM, C- 216/18 PPU.

Europeiska kommissionen, Resultattavlan för rättskipningen i EU 2020.

Europeiska kommissionen (2019), Landsrapport om Malta SWD(2019) 1017 final.

Europeiska kommissionen (2020), Landsrapport om Malta SWD(2020) 517 final.

Europeiska kommissionen (2019), Eurobarometerundersökning för företag.

Det europeiska nätverket av nationella människorättsinstitutioner (2020), Bidrag från det europeiska nätverket för nationella människorättsinstitutioner för samrådet med berörda parter inför rapporten om rättsstatsprincipen från 2020.

Europaparlamentets resolution av den 18 december 2019 om rättsstatssituationen i Malta efter de senaste avslöjandena kring mordet på Daphne Caruana Galizia.

Europaparlamentets resolution av den 28 mars 2019 om situationen avseende rättsstaten och kampen mot korruption inom EU, särskilt i Malta och Slovakien.

Europaparlamentets resolution av den 15 november 2017 om rättsstatlighet i Malta.

Greco (2019), Fjärde utvärderingsomgången – Second Compliance Report on Malta on corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors.

Greco (2019), Femte utvärderingsomgången – Evaluation Report on Malta on preventing corruption and promoting integrity in central governments and law enforcement agencies.

Maltas regering (2020), Maltas kommentarer om 2020 års rapport om rättsstatsprincipen.

OECD (2019), Indicators of Regulatory Policy and Governance – Malta

Transparency International (2020), Landsuppgifter – Malta.
<https://www.transparency.org/en/countries/malta>

Reportrar utan gränser, Malta. <https://rsf.org/en/taxonomy/term/150>.

Repubblika, bidrag till 2020 års rapport om rättsstatsprincipen.

FN:s barnrättskommitté, (2019).

Virtuellt landsbesök på Malta inom ramen för 2020 års rapport om rättsstatsprincipen.

Bilaga II: Landsbesök på Malta

Kommissionens avdelningar höll virtuella möten i juni 2020 med:

- Domarförbundet (Association of Judges)
- Fredsdomarförbundet (Association of Magistrates)
- Riksåklagaren (Attorney General)
- Maltras radio- och tv-styrelse (Broadcasting Authority Malta)
- Advokatsamfundet (Chamber of Advocates)
- Kommissionär med ansvar för standarder i det offentliga livet (Commissioner for Standards in Public Life)
- Justitieministeriet (Ministry of Justice)
- Den ständiga kommissionen mot korruption (Permanent Commission Against Corruption)
- Polisen: Enheten för ekonomisk brottslighet
- Republika NGO
- Statsadvokaten (State Advocate)

* Kommissionen träffade också följande organisationer vid ett antal övergripande möten:

- Amnesty International
- Civil Liberties Union for Europe
- Civila samhället Europa
- Europeiska kyrkokonferensen
- EuroCommerce
- European Center for Not-for-Profit Law
- Det europeiska centrumet för press- och mediefrihet
- Europeiska medborgarforumet
- Free Press Unlimited
- Front Line Defenders
- ILGA-Europe
- Internationella juristkommissionen
- Internationella federationen för mänskliga rättigheter
- Internationella pressinstitutet
- Plattformen för livslångt lärande
- Open Society Justice Initiative/Open Society European Policy Institute
- Reportrar utan gränser
- Transparency International EU